



FF SOLUTIONS

RI-Buitenbouw B.V.

Nader onderzoek Met aanbevelingen Vleermuizen en Mussen Arkersluisweg 30 te Nijkerk

Oplossingen flora en fauna binnen het wettelijk kader



FF Solutions is een merknaam
onder RI-Buitenbouw B.V.
Duijthuis 34, 3862 JG te Nijkerk

info@ri-buitenbouw.nl
info@bouwbulderweg.nl
06-51098912

Rabobank IBAN NL 10RABO0324421516
BTW-nr. 8521 84 687 B01
KvK 000026098083



FF SOLUTIONS
RI-Buitenbouw B.V.

Plan van aanpak

Dit nader onderzoek met aanbevelingen is geregistreerd door :

Dhr. G.R. Bouw
F&F Solutions
Duifhuis 34
3862 JG te Nijkerk

Relevante kwalificatie/functie van de rapporteur :

Flora en fauna ruimtelijke ontwikkeling RO 3
Flora en fauna ruimtelijke ontwikkeling RO 4

Datum : 27 okt. 2017

Opdrachtgever :

Dhr./Mevr. van Dasselaar
Tav. Dhr. H.J. van Dasselaar
Antonie Meilingstraat 16
3861 HN Nijkerk

Projectlocatie : Arkersluisweg 30 te Nijkerk

Status van de rapportage :
Concept -1-

Ecologische veld inventarisatie t.b.v. deze calamiteit is uitgevoerd door:
Dhr. P.J.S. Graafland

Datum van opname veld inventarisatie:

24 augustus 2017, avondscan vanaf half 9 tot half 11
13 september 2017, avondscan vanaf half 7 tot half 11
26 september 2017, ochtendscan van half 6 tot half 8
27 september 2017, ochtendscan van half 6 tot half 8
26 oktober 2017, avondscan

Kwalificatie Dhr. Graafland:

Hogeschool van Hall Larenstein Velp
MBO bos en natuurbeheer met specialisatie ecologie
Flora en fauna inspecteur
Ecoloog specialisatie; Vleermuis en Planologie

Deze rapportage is onderdeel van onderstaande onderzoek(en):

Quickscan inventarisatie lijst flora en fauna Ontwikkeling 'Arkersluisweg 30' te Nijkerk,
opgesteld 23 juni 2017, door FF Solutions

Oplossingen flora en fauna binnen het wettelijk kader



FF Solutions is een merknaam
onder RI-Buitenbouw B.V.
Duifhuis 34, 3862 JG te Nijkerk

info@ri-buitenbouw.nl
info@bouwbulderweg.nl
06-51098912

Rabobank IBAN NL 10RABO0324421516
BTW-nr. 8521 84 687 B01
KvK 000026098083

Inhoud opgave

1. ALGEMENE OPDRACHT GEGEVENS	1.
2. NADER ONDERZOEK VLEERMUIZEN	1.
2.1 Algemene informatie vleermuizen	1.
2.2 Werkwijze inventarisatie vleermuizen	3.
2.3 Onderzoek resultaten vleermuizen	3.
2.4 Beschermingsstatus van de geïnventariseerde beschermde soort	5.
2.5 Vaststelling vleermuizen	5.
2.6 Erkend belang	5.
2.7 Werkzaamheden versus gunstige instandhouding	6.
2.8 Mitigerende maatregelen	7.
2.9 Conclusie nader onderzoek vleermuizen	9.
3. NADER ONDERZOEK HUISMUSSEN	9.
3.1 Algemene informatie huismussen	9.
3.2 Werkwijze inventarisatie huismussen	11.
3.3 Onderzoek resultaten huismussen	11.
3.4 Beschermingsstatus van de geïnventariseerde beschermde soort	11.
3.5 Vaststelling huismussen	12.
3.6 Werkzaamheden versus gunstige instandhouding	12.
3.7 Conclusie nader onderzoek huismussen	13.
4. EINDCONCLUSIE	13.
5. BIJLAGEN	13.

Oplossingen flora en fauna binnen het wettelijk kader



1. ALGEMENE OPDRACHT GEGEVENS

Naam werk : Renoveren van de projectlocatie; Woonhuis met schuren.

Gedragscode : Zorgvuldig handelen Wet natuurbescherming Ruimtelijke Ontwikkeling & Inrichting, van Stadswork

Toegepaste soortenstandaard :

BIJ12 kennisdocumenten, Huismussen

BIJ12 kennisdocumenten, Dwerg vleermuizen

Notitie naar aanleiding van :

Tijdens het veld onderzoek is vastgesteld dat binnen de projectlocatie in het woonhuis met aangebouwde schuur mogelijk vleermuizen zijn gehuisvest en onder de geïsoleerd kap van het huis een kleine populatie (5-10 paartjes) mussen. Dit onderzoek heeft als doel om in kaart te brengen welke functie en bijdrage deze projectlocatie heeft voor de vastgestelde beschermde soorten. De resultaten van dit onderzoek moeten leiden tot voldoende gegevens om passende maatregelen te kunnen treffen binnen de voorgenomen ontwikkeling, waardoor de voorgenomen ontwikkeling doorgang kan hebben en tevens de gunstige instandhouding van de beschermde soorten kan worden gegarandeerd.

Calamiteit : De opdrachtgever heeft voornemens de geïnventariseerde projectlocatie te renoveren en enkele stallen te slopen. Het woonhuis waar de beschermde soorten zijn vastgesteld wordt gerenoveerd. De muren en het dak worden zo mogelijk geïsoleerd, de dakbedekking zal worden hergebruikt en ongewijzigd blijven. De voorgenomen ontwikkeling leidt tot het (mogelijk) opheffen van vaste rust en verblijfplaatsen van de vastgestelde beschermde soorten. Om schade aan de gunstige instandhouding van deze soorten te voorkomen is onderzoek nodig welke maatregelen passend zijn binnen deze ontwikkeling.

2. NADER ONDERZOEK VLEERMUIZEN

2.1 Algemene informatie vleermuizen :

Hieronder staan enkele citaten wat betreft de te nemen maatregelen voorgeschreven door de Rijksdienst van Ondernemend Nederland (het RVO):

De vleermuis is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in de Wet Natuurbescherming en is tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Hij wordt ook benoemd in Bijlage II van de conventie van Bonn.

Oplossingen flora en fauna binnen het wettelijk kader





De soortenstandaard geeft voor een soort een overzicht van vaak in aanmerking komende maatregelen die genomen kunnen worden als deze beschermde soort aanwezig is in of nabij een gebied waar de ruimtelijke activiteiten plaats gaan vinden. Dergelijke maatregelen voorkomen of verminderen negatieve effecten op de soort als gevolg van die voorgenomen activiteiten. Verder beschrijft de soortenstandaard de kenmerkende ecologische aspecten en de wijze waarop de aanwezigheid (of de afwezigheid) van de soort kan worden aangetoond.

Een initiatiefnemer, of diens ecologisch adviseur, kan met deze informatie van maatregelen, maar niet uitsluitend met alleen deze informatie, invulling geven aan onder andere het zorgvuldig handelen, de zorgplicht en het behoud van de functionaliteit van voortplantingsplaatsen en andere vaste rust- of verblijfplaatsen. Op die manier kan hij bijdragen aan het behoud van een gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort.

Een quickscan (verkenkende inventarisatie) kan in beeld brengen of er in of nabij het gebied waar de activiteiten plaats gaan vinden, vleermuizen aanwezig of mogelijk aanwezig zijn. Voor een quickscan is het veelal genoeg om gebruik te maken van bestaande gegevens in combinatie met een eerste veldbezoek waar gelet wordt op potentieel aanwezige geschikte gebouwen en habitat voor de vleermuis. Aan de hand van dit vooronderzoek (met een checklist) kan de potentiële aanwezigheid van de vleermuis en functies van het plangebied worden ingeschat. Met dit vooronderzoek kan de onderzoeksopzet worden bepaald. Als de quickscan tot uitkomst heeft dat er vleermuizen aanwezig zijn of mogelijk aanwezig zijn, moet verdiepend onderzoek aangeven waar en voor welke functies (bijvoorbeeld voortplanting, overwintering, vliegroute) de vleermuis het object en het gebied gebruikt. Ook zal er verdiepend onderzoek plaats moeten vinden als de quickscan tot uitkomst heeft dat afwezigheid van de vleermuis niet met voldoende zekerheid aangetoond kan worden.

Het bepalen van de effecten van de activiteiten Het bepalen of de voorgenomen activiteiten tot een overtreding leiden, is per project maatwerk en moet gebeuren door een deskundige die hiermee aantoonbaar ervaring heeft. Om de effecten van de voorgenomen activiteiten te bepalen, is het noodzakelijk om eerst goed te beschrijven wat deze activiteiten gaan inhouden. Per project en gebied betreft dit maatwerk. Er zal onder meer, bij voorkeur ook op kaart, in beeld gebracht moeten worden op welke locaties in het gebied de activiteiten plaats gaan vinden. Daarnaast zal het nodig zijn om aan te geven wanneer in het jaar, wanneer op de dag en gedurende welke periode ze uitgevoerd gaan worden. Ook kan het relevant zijn om in beeld te brengen welke voorbereidende activiteiten plaats gaan vinden, welke machines of welke materialen gebruikt gaan worden. Ook moet er in beeld gebracht worden waar en wanneer bepaalde maatregelen worden genomen ten gunste van de vleermuis.

Oplossingen flora en fauna binnen het wettelijk kader





2.2 Werkwijze inventarisatie vleermuizen:

Om vast te stellen of de woning momenteel gebruikt wordt door vleermuizen, is het noodzakelijk om in diverse periodes van het jaar te inventariseren. De inventarisaties worden ingericht volgens het vleermuisprotocol opgesteld in kennisdocument BIJ 12 van het RVO. De toepassing daarvan is opgenomen in de nieuwe Wet natuurbescherming van 2017, in combinatie met de genoemde gedragscode.

2.3 Onderzoek resultaten vleermuizen:

Onderzoek resultaten 24 aug. 2017:

Op 24 augustus 's avonds vanaf half 9 tot half 11 zijn er zicht- en geluidmetingen verricht. Er zijn ook mogelijke vliegbewegingen/routes in kaart gebracht. Vanaf 21:10 uur zijn er gewone dwergvleermuizen aan de voorkant van de woning vlakbij de gevel in vlucht waar te nemen. Tevens vliegen ze rakelings over de grond onder de fruitbomen door. Met de batdetector is de lokroep van de gewone dwergvleermuis gemeten en geregistreerd. De precieze locatie waar de vleermuizen in de woning zitten is in deze meting nog niet met voldoende zekerheid vast te stellen, maar wel is het zeker dat het aan de kant van de openbare weg is.

Tijdens de waarneming van 24 aug. is tevens een kerkuil overvliegend waargenomen, deze werd door een grote vleermuis geïrriteerd. Deze was helaas buiten bereik van de batdetector.

Weer: droog, 3bf, een half bewolkte avond

Onderzoek resultaten 13 sept. 2017:

Op 13 september is in de avond de scan opgestart, aan de voorkant van de woning waar in de eerste meting meerdere vleermuizen zijn waargenomen. Tijdens deze scan is langs de woning gekeken, bij de muur zijn uitwerpselen van de vleermuis en invliegmogelijkheden vast te stellen en invliegmogelijkheden. De meting is echter gestrand, de buurman van de onderzoekslocatie begon met timmeren en zagen in zijn schuur. Dit had helaas veel geluid wat op de bat detector ruis meebracht. Er konden geen goede beelden afgelezen worden. Het onderzoek is gestaakt.

Weer: droog, 15 graden, lichte bries 2/3bf

Onderzoek resultaten 26 sept. 2017:

Op 26 september 2017 heeft er een ochtend scan plaats gehad tussen 5:30 uur en 7:30 uur. Voor de start van het geluidonderzoek is nog even met de zaklamp gekeken of er nog verse sporen waren vast te stellen. Sporen van uitwerpselen van de vleermuis zijn duidelijk vast te stellen, het is echter lastig vast te stellen of de sporen vers zijn. De geluid scan is wederom gestart aan de voorkant van de woning.

Oplossingen flora en fauna binnen het wettelijk kader





Er zijn meerdere gewone dwergvleermuizen waar te nemen. De dwergvleermuizen vliegen met een klein aantal aan de voorkant van het grasveld. Dicht tegen de woning aan, tijdens het posten langs de muur zijn er geen vleermuizen waargenomen die in of uitvlogen. Na een moment van 10 minuten stilte is er rond het pand gelopen, daar is de lokroep van de ruige dwergvleermuis vastgesteld. Naar aanleiding van de lokroep is er even gewacht en weer naar voren gelopen voor verdere metingen. Tijdens deze schouw zijn er geen verdere vaststellingen gedaan. In deze meting kan worden vastgesteld dat er meerdere vleermuizen vliegend voor de woning zijn waar te nemen, maar er zijn geen nestplaatsen vastgelegd.

Weer: mistig, 12 graden en windstil

Onderzoek resultaten 27 sept. 2017

Dit onderzoek heeft zich met name gericht op mogelijke nestplaatsen aan de achterkant van de woning. Hier zijn de dag ervoor geluid waarnemingen vastgesteld. Voor het starten van het geluidonderzoek is er met een zaklamp langs de muur en grond gekeken naar sporen van de vleermuis. Er zijn duidelijk verse sporen van vleermuizen vast te stellen. Daarna is met de bat detector gepost en gewacht op activiteiten van de vleermuizen. Na korte tijd zijn er inderdaad meerdere vleermuizen waar te nemen, tevens is te zien dat ze invliegen tussen de dakpannen en de muur. Door middel van tellening is de populatie op ca. 10 individuen vast te stellen.

Aan het einde van de scan is er een steenuil waar te nemen die overvliegt en korte tijd bovenop de woonboerderij zit, later is hij te zien bij de schoorsteen van de boerderij.

Weer: mistig 11 graden, geen wind

Onderzoek resultaten 26 okt. 2017

Dit onderzoek is een avondonderzoek. Het onderzoek is er op gericht meer zekerheid te verkrijgen op de vermoedelijke verblijfplaatsen. Aan de voorzijde van de woning worden opnieuw meerdere dwergvleermuizen actief vastgesteld, er zijn geen in- of uitvliegvaststelling. Aan de achterkant zijn wederom duidelijke in en uitvlieg activiteiten gezien van de vleermuizen (3 individuen). Aan beide zijden van de woning zijn duidelijke sporen. Achter de woning duidelijk vers, voor de woning duidelijk minder vers. Aan de zijkant van de woning actieve vliegbewegingen. Het vermoeden op een winterverblijf aan de achterzijde en een zomerverblijf aan de voorzijde kan worden vastgesteld.

Weer: 13 graden onbewolkt, droog, max 3 bf

Oplossingen flora en fauna binnen het wettelijk kader





2.4 Beschermingsstatus van de geïnventariseerde beschermde soort:
Europees beschermd, habitat richtlijn

2.5 Vaststelling vleermuizen :

Het onderzoek stelt vast dat er een populatie van ca. 10 vleermuizen gebruik maakt van de achterzijde van deze woning met aangebouwde schuur. Het verblijf is duidelijk actief in gebruik, het is een winterverblijfplaats. Aan de voorzijde van de woning zijn duidelijke sporen en activiteiten vastgesteld, maar in- en uitvliegen is niet vastgesteld. Het is zeer aannemelijk dat de voorzijde een zomerverblijfplaats biedt voor de vleermuizen. In het begin van juni 2018, kan worden vastgesteld hoe groot de populatie vleermuizen in het zomerverblijf kan zijn.

Tijdens het vleermuis onderzoek is tevens duidelijk geworden dat de projectlocatie onderdeel is van het leefgebied van de Steenuil en Kerkuil.

2.6 Erkend belang :

Nestplaatsen van vleermuizen zijn strikt beschermd in de habitat richtlijn. Werkzaamheden rondom of aan nestplaatsen mogen deze niet beschadigen of opheffen. Onderstaand de artikelen die kunnen worden overtreden door deze voorgenomen ontwikkeling:

- Art. 3.5.4, de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen, vernielen of wegnemen.
- Art. 3.5.2, specifieke beschermde soorten verstoren

De voorgenomen sloop zal in strijd zijn met de verbodsartikelen. De Wet natuurbescherming biedt echter mogelijkheden handelingen te doen aan of rondom nestplaatsen als er een algemeen erkend belang kan worden gekoppeld aan de voorgenomen ontwikkeling. Binnen deze voorgenomen ontwikkeling kan gebruik worden gemaakt van het belang, 'dwingende redenen van groot openbaar belang' De ontwikkeling is gericht op het renoveren van een oude niet geïsoleerde woning. De nieuwe ontwikkeling wordt volgens het bouwbesluit gerealiseerd. De voorgenomen isolatie van het nieuwe pand zal een wezenlijk gunstig effect hebben op het milieu. Tevens wordt binnen deze ontwikkeling asbest verwijderd uit de woning met aangebouwde schuur (en opstallen). Het saneren van asbest is tevens een erkend belang. Asbest wordt verwijderd ten gunste van de volksgezondheid. Deze belangen dragen zorg voor ruimte van handelen met deze beschermde soort. De gunstige instandhouding van de soort zal binnen de ontwikkeling moeten worden gegarandeerd, binnen de goedgekeurde gedragscode kan er maximaal zorgvuldig worden gehandeld.

Oplossingen flora en fauna binnen het wettelijk kader





Binnen het maximaal zorgvuldig handelen wordt er bepaald wat de mogelijkheden zijn binnen de voorgenomen ontwikkeling. In eerste aanleg wordt onderzocht of de schade kan worden voorkomen. De renovatie/isolatie van de woning zal leiden tot het opheffen van de verblijfplaats, voorkomen van schade is hiermee uit te sluiten. Er is geen bevredigende oplossing die het gunstige milieuaspect en de volksgezondheid in de nieuwe ontwikkeling kan bewerkstellen zonder isolatie toe te passen en het asbest te saneren.

Wanneer met de optie voorkomen niet kan worden volstaan, mag de schade worden beperkt. De renovatie van de woning zal leiden tot het opheffen van de verblijfplaats, maar door ruim van te voren mitigerende maatregelen te treffen en in de meest gunstige periode van de soort en verblijfplaats te handelen, kan schade aan de gunstige instandhouding van deze vleermuizen worden beperkt door deze te verhuizen naar een nieuw ingerichte verblijfplaats.

2.7 Werkzaamheden versus gunstige instandhouding:

Door het renoveren van de woning gaan er een winterverblijfplaats en een zomerverblijfplaats van vleermuizen verloren. Om schade aan de gunstige instandhouding te voorkomen kan er maximaal zorgvuldig worden gehandeld. Er zijn twee opties om deze schade te mitigeren binnen de onderzochte projectlocatie.

Optie -1-

Voor aanvang van de voorgenomen renovatie kan er een alternatieve nestplaats worden ingericht binnen de projectlocatie. Om het succes van de alternatieve nestplaats te garanderen moet de nestplaats door, of onder begeleiding van een vleermuisdeskundige worden ingepast. De nestplaats zal ruim voor aanvang van de voorgenomen renovatie van de woning moeten worden aangebracht. De voorgenomen renovatie kan worden ingepland buiten de vestigingsperiode van de vleermuis, zodat de nestplaats met zekerheid niet is bewoond op het moment van het renoveren. Aan de achterzijde van de woning is een winterverblijf en aan de voorzijde is een zomerverblijf. Werken binnen de minst kwetsbare tijd is mogelijk door het opdelen van de handelingen voorzijde (zomerverblijfplaats) isoleren en renoveren in de winter en de achterzijde (winterverblijfplaats) isoleren en renoveren in de zomer. Wanneer beide opties niet inpasbaar zijn, kan er in een uiterst geval voor worden gekozen om tijdens de paarperiode te handelen (half augustus tot half oktober). De dieren zijn dan het meest mobiel en flexibel. Vleermuizen hebben een netwerk aan verblijfplaatsen, de dieren hebben in deze mobile periode mogelijkheden zich te verplaatsen naar een verblijfplaats binnen hun netwerk en/of naar de gemitigeerde alternatieve nestplaats





In onderstaande tabel een overzicht van periode versus kwetsbaarheid.
Tabel kwetsbare perioden:

	jan	febr	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
kraamtijd												
paartijd												
winterrust												
Gebruik zomerverblijfplaatsen												



Kwetsbare periode, geldt ook voor de bijbehorende vliegroutes en foeragegebieden

Optie -2-

De te renoveren woning wordt van binnenuit geïsoleerd en de bestaande spouw blijft ongewijzigd behouden. Asbestsanering en dakrenovatie kunnen dan evengoed tot verontrusting/verstoring leiden, maar wanneer deze handelingen in de minst kwetsbare tijd, tijdens de paarperiode worden uitgevoerd (half augustus tot half oktober) zal schade duidelijk worden beperkt en blijvende schade worden voorkomen.

2.8 Mitigerende maatregelen:

Werken buiten de kwetsbare perioden van een beschermde soort is een mitigerende maatregel. Ook het maken van alternatieve nestplaatsen in of rondom de te renoveren woning is een middel om schade aan de beschermde soort te voorkomen, te beperken of te niet te doen.

De te renoveren woning kan vleermuis vriendelijk worden gebouwd. Dit kan bijvoorbeeld door enkele nestkasten naast elkaar in de muur te metselen. Hierdoor ontstaat binnen de geïsoleerde muur genoeg ruimte en ook hoogte om het ideale micro klimaat te creëren.

Of er kan voor worden gekozen nestkasten aan of in de te behouden schuren te plaatsen. Mitigerende nestplaatsen moeten te allen tijde door of onder begeleiding van een deskundige worden uitgevoerd.

In onderstaande afbeeldingen voorbeelden van dergelijke mitigerende nestplaatsen:

Oplossingen flora en fauna binnen het wettelijk kader





FF SOLUTIONS

RI-Buitenbouw B.V.

8.

Afbeelding van een inbouwconstructie:

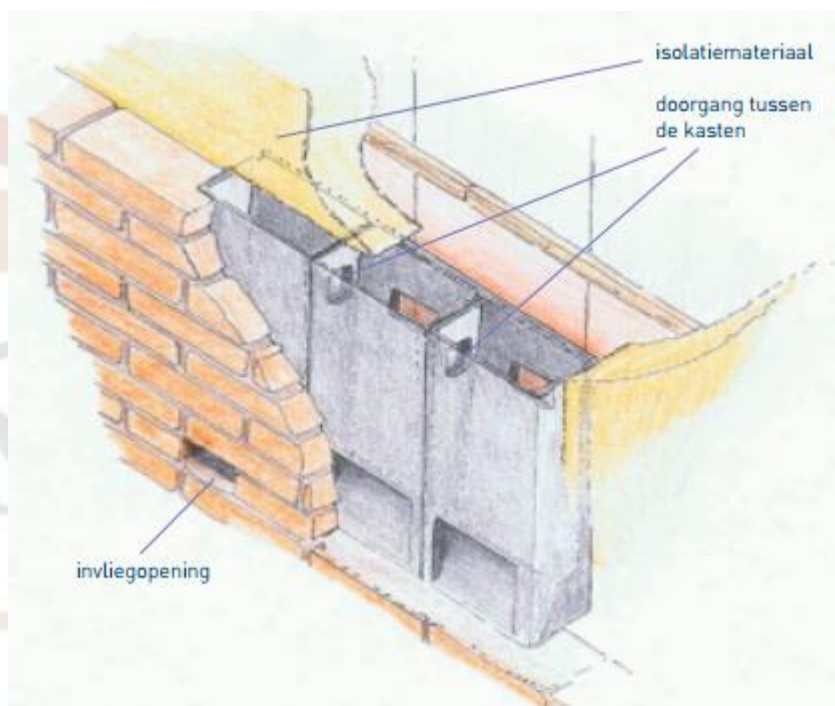


Foto van een separate nestkast;



Oplossingen flora en fauna binnen het wettelijk kader

FF Solutions is een merknaam
onder RI-Buitenbouw B.V.
Duijhuis 34, 3862 JG te Nijkerk

info@ri-buitenbouw.nl
info@bouwbulderweg.nl
06-51098912

Rabobank IBAN NL 10RABO0324421516
BTW-nr. 8521 84 687 B01
KvK 000026098083





2.9 Conclusie nader onderzoek vleermuizen:

Nader onderzoek heeft vastgesteld dat er passende maatregelen zijn om de gunstige instandhouding van de vleermuis te garanderen. **De analyse resulteert dan ook in een GO.** In een plan van aanpak kan binnen de gedragscode de gunstige instandhouding van de vastgestelde beschermde soort worden gegarandeerd, zodat schade kan worden voorkomen en de voorgenomen werkzaamheden hierna doorgang kunnen hebben.

De algemene zorgplicht blijft van kracht. Bij calamiteiten zal opnieuw moeten worden beoordeeld welke maatregelen passend zijn.

3. NADER ONDERZOEK HUISMUSSEN

3.1 Algemene informatie huismussen :

Hieronder volgen enkele citaten wat betreft de te nemen maatregelen zoals voorgeschreven door de Rijksdienst van Ondernemend Nederland (het RVO):

De huismus is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder b, van de Wet natuurbescherming. Hij staat ook vermeld in de Vogelrichtlijn. De nesten van huismussen zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder categorie 2 van vogelnesten (RVO, 2009): “nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar”.

De soortenstandaard geeft voor een soort een overzicht van vaak in aanmerking komende maatregelen die genomen kunnen worden als deze beschermde soort aanwezig is in of nabij een gebied waar de ruimtelijke activiteiten plaats gaan vinden. Dergelijke maatregelen voorkomen of verminderen negatieve effecten op de soort als gevolg van die voorgenomen activiteiten. Verder beschrijft de soortenstandaard de kenmerkende ecologische aspecten en de wijze waarop de aanwezigheid (of de afwezigheid) van de soort kan worden aangetoond.

Een initiatiefnemer, of diens ecologisch adviseur, kan met deze informatie van maatregelen, maar niet uitsluitend met alleen deze informatie, invulling geven aan onder andere het zorgvuldig handelen, de zorgplicht en het behoud van de functionaliteit van voortplantingsplaatsen en andere vaste rust- of verblijfplaatsen. Op die manier kan hij bijdragen aan het behoud van een gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort.

Oplossingen flora en fauna binnen het wettelijk kader





Als de quickscan tot uitkomst heeft dat er huismussen aanwezig zijn of mogelijk aanwezig zijn, moet verdiepend onderzoek aangeven waar en voor welke functies (bijvoorbeeld voortplanting) de huismus het gebied of het object gebruikt. Ook zal er verdiepend onderzoek plaats moeten vinden als de quickscan tot uitkomst heeft dat afwezigheid van de huismus niet met voldoende zekerheid aangetoond kan worden.

Het bepalen van de vernietiging of verstoring van voortplantingsplaatsen of van vaste rust- of verblijfplaatsen Het onderzoek moet onderbouwd aangeven of de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen en vaste rust- of verblijfplaatsen tijdens en na uitvoer van de activiteiten gegarandeerd kan worden. Hiervoor is het nodig om de volgende zaken in beeld te brengen:

- De locaties van de voortplantingsplaatsen en van de vaste rust- of verblijfplaatsen en de bijbehorende (essentiële) functionele leefomgeving. Bij de huismus betreft dit naast de plekken waar het nest zich bevindt, ook de optimale en overige geschikte habitat in het gebied waarin de huismus is aangetroffen: foerageerplekken, dekkingsmogelijkheden, slaapplekken en dergelijke.
- Welke activiteiten plaats gaan vinden, op welke plekken, op welk moment, de wijze van uitvoering, en dergelijke
- Waar en wanneer welke maatregelen ten gunste van de huismus worden genomen, zowel tijdens de sloop- en bouwphase als de gebruiksfase.

Aantasting van de functionaliteit is aan de orde als de geschikte habitat waar de huismus in voorkomt in kwantiteit of kwaliteit voor de huismus afneemt, waardoor de plek niet meer de functie van voortplantingsplaats of vaste rust- of verblijfplaats kan vervullen.

Er is sprake van verstoring van een voortplantingsplaats of van een vaste rust- of verblijfplaats als deze plaatsen fysiek, al dan niet voorlopig, wel in stand blijven, maar de activiteiten wel tot gevolg hebben dat de betreffende functie niet of minder goed vervuld kan worden. Dit kan onder meer gebeuren door aanwezigheid van mensen, gebruik van materieel of wellicht door effecten van geluid of licht. Of er een negatief effect optreedt is afhankelijk van de intensiteit, duur en frequentie van de herhaling van de verstoring en het moment waarop de verstoring plaatsvindt. Van belang is om in het onderzoek navolgbaar te onderbouwen welk effect de activiteiten hebben en of het om een tijdelijk of permanent effect gaat.

Activiteiten die als gevolg hebben dat op enig moment niet meer voldaan kan worden aan het minimaal vereiste voor een levensvatbare populatie, zullen tot gevolg hebben dat de staat van instandhouding niet gewaarborgd kan worden.





De te nemen maatregelen kunnen meer algemeen van aard zijn, ze kunnen gericht zijn op het zorgvuldig handelen maar het kunnen ook mitigerende of compenserende maatregelen zijn. Het verwachte succes van de maatregel moet zeker of met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid vooraf vaststaan.

Als de staat van instandhouding in het geding komt door de activiteiten, moet een maatregel die gericht is op het handhaven van een gunstige staat van instandhouding al aanwezig zijn én functioneren voordat de activiteiten met het negatieve effect plaats gaan vinden.

3.2 Werkwijze inventarisatie Huismussen:

Voor vaststelling welke maatregelen nodig zijn ten aanzien van de verblijfplaatsen van de huismus heeft er veldonderzoek plaats gehad in de zomermaanden van 2017. De inventarisaties worden ingericht volgens het BIJ12 kennisdocument van de huismus. De toepassing is opgenomen in de nieuwe Wet natuurbescherming van 2017, in combinatie met de genoemde gedragscode.

3.3 Onderzoek resultaten Huismussen:

Tijdens de veld inventarisatie zijn nesten onder de geïsoleerde kap met dakpannen waargenomen, deze zijn van de huismus. De nestplaatsen zijn te schatten op 5-10 paartjes. Een dergelijke populatie mussen is alleen duurzaam te beoordelen als deze populatie in verbinding staat met andere verbindingsgebieden/populaties. De voorgenomen werkzaamheden zijn het renoveren van de woning met aangebouwde schuur (waar de mussen zijn gehuisvest) om het dak te saneren van asbest en te isoleren voor energetische maatregelen. De bestaande dakbedekking wordt hergebruikt. De voorgenomen ontwikkeling betreft geen grote functieverandering in het leefgebied van de huismus. Het omliggende gebied en de projectlocatie blijven vrijwel ongewijzigd na realisatie van de voorgenomen ontwikkeling. Door de geringe omvang van de voorgenomen ontwikkeling is schade aan de habitat van het netwerk van de huismus redelijkerwijs uit te sluiten. Er is uitsluitend sprake van het opheffen van een nestlocatie van de 5-10 broedparen tijdens het handelen. Na de handeling kan de nestplaatsfunctie van het dak ongewijzigd functioneren.

3.4 Beschermingsstatus van de geïnventariseerde beschermde soort:

Europees beschermd, vogel richtlijn.





3.5 Vaststelling huismussen :

Het onderzoek stelt vast dat er ca. 5-10 broednest locaties onder de dakbedekking van de te renoveren woning zijn gevestigd.

3.6 Werkzaamheden versus gunstige instandhouding :

Door het saneren en isoleren van het dak van de woning gaat de nestplaats van de 5-10 paartjes mussen verloren. Om schade aan de gunstige instandhouding te voorkomen kan er maximaal zorgvuldig worden gehandeld. Huismussen maken vrij gemakkelijk een nieuwe nestplaats. Het behouden van nest mogelijkheden binnen de directe omgeving van de huidige nestplaatsen is van cruciaal belang, zodat de diverse verbindingen tussen populaties kunnen blijven bestaan. De bestaande dakbedekking wordt hergebruikt. Door het handelen buiten de broedtijd kan het aanbod aan nestmogelijkheden onverminderd blijven bestaan en schade worden voorkomen. Handelingen kunnen dan ook worden afgestemd in de periode van half september tot en met maart.

In onderstaande tabel een overzicht van periode versus kwetsbaarheid.

Tabel kwetsbare perioden:

	jan	febr	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
voortplanting												
koude perioden												
Gebruik verblijfplaats												
Gebruik slaapplek												



Kwetsbare periode

Kwetsbare periode, indien sprake is van late vervolglegels

Oplossingen flora en fauna binnen het wettelijk kader





3.7 Conclusie nader onderzoek Huismussen :

Nader onderzoek heeft vastgesteld dat er passende maatregelen zijn om de gunstige instandhouding van de huismus te garanderen. **De analyse resulteert dan ook in een GO.** In een plan van aanpak kan binnen de gedragscode de gunstige instandhouding van de vastgestelde beschermde soort worden gegarandeerd, zodat schade kan worden voorkomen en de voorgenomen werkzaamheden hierna doorgang kunnen hebben.

De algemene zorgplicht blijft van kracht. Bij calamiteiten zal opnieuw moeten worden beoordeeld welke maatregelen passend zijn.

4. EINDCONCLUSIE

Nader onderzoek heeft vastgesteld dat er passende maatregelen zijn om de gunstige instandhouding van de huismus en de vleermuis te garanderen. Voor de vleermuis is een mitigerende maatregel nodig. Schade wordt hierdoor beperkt. Het erkent belang biedt ruimte voor deze handeling. **De analyse resulteert dan ook in een GO.** In een plan van aanpak kan binnen de gedragscode de gunstige instandhouding van de vastgestelde beschermde soort worden gegarandeerd, zodat schade kan worden voorkomen en de voorgenomen werkzaamheden hierna doorgang kunnen hebben. De algemene zorgplicht blijft van kracht. Bij calamiteiten zal opnieuw moeten worden beoordeeld welke maatregelen passend zijn.

5. BIJLAGEN

- Situatie foto projectlocatie
- Fotovoorbeeld netwerk vleermuizen

Handtekening rapporteur.

Naam adviseur.

Dhr. G.R. Bouw

Functie adviseur.

Ecoloog RO4

Datum en plaats.

27 okt. 2017

Oplossingen flora en fauna binnen het wettelijk kader





FF SOLUTIONS
RI-Buitenbouw B.V.

Bijlage

Vastgestelde fouragerende bewegingen van de vleermuizen:

Rood, kleine dwergvleermuis

Blauw, de overvliegende Kerkuil zuidwaarts



Oplossingen flora en fauna binnen het wettelijk kader

FF Solutions is een merknaam
onder RI-Buitenbouw B.V.
Duijhuys 34, 3862 JC te Nijkerk

info@ri-buitenbouw.nl
info@bouwbulderweg.nl
06-51098912

Rabobank IBAN NL 10RABO0324421516
BTW-nr. 8521 84 687 B01
KvK 000026098083

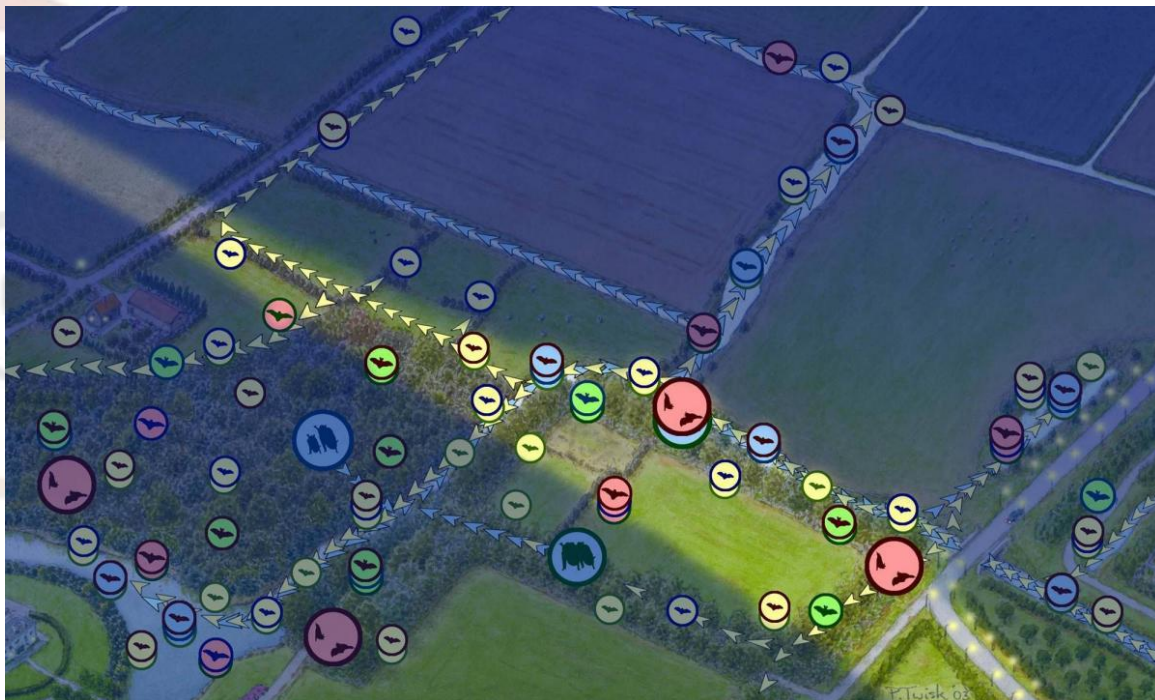




FF SOLUTIONS

RI-Buitenbouw B.V.

Fotovoorbeld netwerk vleermuizen:



Oplossingen flora en fauna binnen het wettelijk kader

FF Solutions is een merknaam
onder RI-Buitenbouw B.V.
Duijthuis 34, 3862 JG te Nijkerk

info@ri-buitenbouw.nl
info@bouwbulderweg.nl
06-51098912

Rabobank IBAN NL 10RABO0324421516
BTW-nr. 8521 84 687 B01
KvK 000026098083

